

II

(Niet-wetgevingshandelingen)

VERORDENINGEN

GEDELEGEERDE VERORDENING (EU) 2016/522 VAN DE COMMISSIE

van 17 december 2015

tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad met betrekking tot een vrijstelling voor bepaalde publieke organen en centrale banken in derde landen, de indicatoren van marktmanipulatie, de openbaarmakingsdrempels, de bevoegde autoriteit voor kennisgevingen van uitstel, de toestemming voor handel tijdens afgesloten perioden en typen aan te melden transacties van leidinggevenden

(Voor de EER relevante tekst)

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EU) nr. 596/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende marktmisbruik en houdende intrekking van Richtlijn 2003/6/EG van het Europees Parlement en de Raad en van Richtlijnen 2003/124/EG, 2003/125/EG en 2004/72/EG van de Commissie ⁽¹⁾, en meer bepaald artikel 6, lid 5, artikel 12, lid 5, artikel 17, leden 2 en 3, en artikel 19, leden 13 en 14,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Verordening (EU) nr. 596/2014 verleent de Commissie de bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen in een aantal nauw verwante aangelegenheden betreffende de vrijstelling van bepaalde publieke organen en centrale banken in derde landen van het toepassingsgebied van de verordening, de indicatoren van marktmanipulatie, de drempels voor de openbaarmaking van voorwetenschap door deelnemers aan de markt voor emissierechten, de aanwijzing van de bevoegde autoriteit voor de kennisgeving van uitstel bij de openbaarmaking van voorwetenschap, de omstandigheden waaronder handel tijdens een afgesloten periode door de uitgevende instelling kan worden toegestaan en de typen aan te melden transacties van leidinggevenden.
- (2) De lidstaten, leden van het Europees Stelsel van centrale banken, ministeries en andere agentschappen en special purpose vehicles van één of meer lidstaten, en ook de Unie en bepaalde andere publieke organen of namens hen optredende personen mogen niet aan beperkingen worden onderworpen bij de uitvoering van het monetaire beleid, het wisselkoersbeleid of het beheer van de overheidsschuld, voor zover dat geschiedt in het openbaar belang en uitsluitend in het kader van dat beleid.
- (3) Een vrijstelling van het toepassingsgebied van Verordening (EU) nr. 596/2014 voor operaties in het algemeen belang kan overeenkomstig artikel 6, lid 5, van Verordening (EU) nr. 596/2014 worden uitgebreid tot bepaalde publieke organen die belast zijn met of betrokken zijn bij het beheer van de overheidsschuld en tot centrale banken van derde landen wanneer zij voldoen aan de desbetreffende voorschriften. Met het oog hierop heeft de Commissie een verslag opgesteld en voorgelegd aan het Europees Parlement en de Raad, waarin de internationale status wordt beoordeeld van bepaalde publieke organen die belast zijn met of betrokken zijn bij het beheer van de overheidsschuld en van centrale banken in derde landen. Het verslag bevatte een vergelijkende analyse van de status van bepaalde instanties en centrale banken binnen het rechtskader van derde landen, alsook een overzicht van de normen op het gebied van risicobeheer die in de desbetreffende jurisdicties van toepassing zijn op de

⁽¹⁾ PBL 173 van 12.6.2014, blz. 1.

transacties die door deze publieke organen en centrale banken worden gesloten. Op basis van de vergelijkende analyse in het verslag is geconcludeerd dat de uitbreiding van de vrijstelling tot bepaalde publieke organen en centrale banken van derde landen voor transacties, orders of handelingen die plaatsvinden in het kader van het monetaire beleid, het valutabeleid of het beheer van de overheidsschuld, een adequate stap vormt.

- (4) Er dient een lijst van vrijgestelde publieke organen en centrale banken van derde landen te worden opgesteld en indien nodig te worden aangepast.
- (5) Het is van essentieel belang te preciseren welke de indicatoren zijn van manipulatieve handelingen waarbij onjuiste of misleidende signalen worden gegeven en koersen op een abnormaal of kunstmatig niveau worden gehouden, als bedoeld in bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014, teneinde de elementen daarvan te verhelderen en in te spelen op technische ontwikkelingen op de financiële markten. Daarom dient in een niet-limitatieve lijst van dergelijke indicatoren, met voorbeelden van goede praktijken, te worden voorzien.
- (6) Voor sommige praktijken moeten aanvullende indicatoren worden vastgesteld die zulke praktijken kunnen verduidelijken en illustreren. Deze indicatoren mogen niet als volledig en definitief worden beschouwd en hun verhouding tot een of meer voorbeelden van praktijken mag niet als limitatief worden beschouwd. De praktijkvoorbeelden mogen niet worden beschouwd als marktmanipulatie per se, maar moeten in aanmerking worden genomen wanneer transacties of handelsorders door marktdeelnemers en bevoegde autoriteiten worden doorgelicht.
- (7) Er dient voor een evenredige aanpak te worden gekozen, die rekening houdt met de aard en de bijzondere kenmerken van de desbetreffende financiële instrumenten en markten. De voorbeelden kunnen ter illustratie worden gekoppeld aan een of meer in bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014 genoemde indicatoren van marktmanipulatie. Een bepaalde praktijk kan dus betrekking hebben op meer dan één indicator van marktmanipulatie, zoals bedoeld in bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014, afhankelijk van de manier waarop deze wordt gebruikt, en hierbij kan sprake zijn van enige overlapping. Ook andere, niet in deze verordening beschreven indicatoren kunnen ter illustratie dienen bij elk van de in deze verordening genoemde beschreven indicatoren. Bijgevolg moeten de marktdeelnemers en bevoegde autoriteiten rekening houden met andere niet nader genoemde omstandigheden die overeenkomstig de definitie in Verordening (EU) nr. 596/2014 kunnen worden beschouwd als mogelijke marktmanipulatie.
- (8) In sommige voorbeelden van in deze verordening opgenomen praktijken worden gevallen beschreven die beantwoorden aan de definitie van marktmanipulatie of die in bepaalde opzichten als manipulatieve handelingen kunnen worden aangemerkt. Anderzijds kan een aantal voorbeelden van praktijken als legitiem worden beschouwd, bijvoorbeeld wanneer een persoon transacties verricht of handelsorders uitgeeft die als marktmanipulatie kunnen worden beschouwd, maar waarbij hij voor dergelijke transacties of handelsorders legitieme redenen zou kunnen aanvoeren die in overeenstemming zijn met de gebruikelijke marktpraktijken.
- (9) Met het oog op het opstellen van een lijst met voorbeelden van praktijken ten aanzien van indicatoren van marktmanipulatie, zoals vermeld in bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014, worden in de kruisverwijzingen in bijlage II bij deze verordening zowel het relevante voorbeeld van een praktijk als de met dit voorbeeld samenhangende aanvullende indicator opgenomen.
- (10) Voor een goed begrip van de in deze verordening vastgestelde indicatoren van manipulatieve handelingen wordt met „handelsorder” alle soorten orders bedoeld, met inbegrip van initiële orders, wijzigingen, updates en annuleringen, ongeacht of zij al dan niet zijn uitgevoerd, en van de middelen die worden gebruikt om toegang te krijgen tot een handelsplatform of om een transactie uit te voeren of een order in te voeren en of de order al dan niet in het orderboek van het handelsplatform is geregistreerd.
- (11) deelnemers aan de markt voor emissierechten vormen een specifieke subgroep van spelers op de emissierechtenmarkt. Zij worden deelnemers aan de markt voor emissierechten genoemd wanneer zij bepaalde onderdrempels overschrijden en de verplichting tot de openbaarmaking van voorwetenschap mag alleen voor hen gelden. Daarom moeten deze onderdrempels in alle duidelijkheid worden vastgesteld.
- (12) Op grond van de definitie van voorwetenschap in de zin van artikel 7, lid 4, van Verordening (EU) nr. 596/2014 moet een deelnemer aan de markt voor emissierechten de desbetreffende informatie geval per geval aan de criteria van voorwetenschap toetsen. Dat houdt in dat van een deelnemer aan de markt voor emissierechten niet wordt verwacht dat hij alle informatie over zijn materiële verrichtingen openbaar maakt. De deelnemer aan de markt voor emissierechten moet de informatie in kwestie zorgvuldig evalueren en daarbij rekening houden met de marktomstandigheden en andere externe factoren die op het moment waarop de informatie beschikbaar wordt, een prijseffect zouden kunnen hebben op een emissierecht.

- (13) De in artikel 17, lid 2, van Verordening (EU) nr. 596/2014 vervatte vrijstelling sluit diegenen van de definitie van deelnemer aan de markt voor emissierechten uit van wie de installaties of luchtvaartactiviteiten in hun eigendom of onder hun zeggenschap of verantwoordelijkheid in het voorgaande jaar emissies hebben veroorzaakt die niet hoger zijn dan een onderdrempel van kooldioxide-equivalent en, indien verbrandingsactiviteit plaatsvindt, van een nominaal thermisch vermogen dat onder de onderdrempel is gebleven. Daarom moeten de onderdrempels betrekking hebben op alle bedrijfsactiviteiten, met inbegrip van luchtvaartactiviteiten of installaties die de desbetreffende deelnemers aan de markt voor emissierechten of hun moederonderneming of verbonden onderneming bezitten of controleren of voor de operationele aangelegenheden waarvoor de desbetreffende deelnemer of zijn moederonderneming of verbonden onderneming, geheel of gedeeltelijk verantwoordelijk is.
- (14) Voorts moeten de jaarlijkse drempel in kooldioxide-equivalent en de drempel voor het nominale thermische vermogen cumulatief in aanmerking worden genomen om vast te stellen of het voorschrift van toepassing is. Derhalve zou een overschrijding van een van de twee drempels moeten volstaan om de openbaarmakingsvereisten in artikel 17, lid 2, van Verordening (EU) nr. 596/2014 in werking te stellen.
- (15) Om de integriteit van de markt te bevorderen en een overdaad aan openbaarmaking te vermijden, is het aangewezen om als onderdrempel een niveau te kiezen dat bedrijven uitsluit waarvan niet aan te nemen valt dat zij over voorwetenschap beschikken.
- (16) De drempels moeten eventueel worden geëvalueerd om na te gaan wat hun invloed is op, onder meer, de verwachte toename van de transparantie op de markt voor emissierechten, met inbegrip van het aantal gemelde gevallen en de administratieve lasten, de ontwikkeling en maturiteit van de markt voor emissierechten, het aantal spelers op de markt voor emissierechten en de gevolgen voor de beschikbaarheid van bedrijfsspecifieke informatie en voor de prijsvorming of investeringsbeslissingen op de markt voor emissierechten.
- (17) Rekening houdend met de uitbreiding van het toepassingsgebied van Verordening (EU) nr. 596/2014 ten aanzien van de behandelde financiële instrumenten, met het feit dat het vereiste van ex-postbekendmaking van voorwetenschap aan de bevoegde autoriteit geldt voor uitgevende instellingen die verzocht hebben om of ingestemd hebben met de toelating van hun financiële instrumenten tot de handel op een gereguleerde markt in een lidstaat of, in het geval van instrumenten die alleen verhandeld worden via multilaterale handelsfaciliteiten (MTF) of via andere soorten georganiseerde handelsfaciliteiten (OTF's), uitgevende instellingen die ingestemd hebben met de handel in hun financiële instrumenten via een MTF of een OTF, of verzocht hebben om toelating van hun financiële instrumenten tot de handel via een MTF in een lidstaat en met het feit dat de financiële instrumenten van dergelijke uitgevende instellingen tot de handel kunnen zijn toegelaten of kunnen worden verhandeld op handelsplatformen in verschillende lidstaten, moet worden verzekerd dat de bevoegde autoriteit die de kennisgeving ontvangt, altijd diegene is met de meeste belangen bij het toezicht op de markt en moet worden vermeden dat de uitgevende instelling discretionaire bevoegdheid kan uitoefenen. Bij deze benadering wordt het concept effecten gehanteerd.
- (18) De plicht tot kennisgeving van uitstel van de openbaarmaking van voorwetenschap aan de bevoegde autoriteit, vervat in artikel 17, lid 4, van Verordening (EU) nr. 596/2014, is ook van toepassing op deelnemers aan de markt voor emissierechten. Wat de reikwijdte betreft, is Verordening (EU) nr. 596/2014 van toepassing op deelnemers aan de markt voor emissierechten die actief zijn hetzij op de primaire markt voor emissierechten of daarop gebaseerde geveilde producten (biedingen bij de veiling), hetzij op de secundaire markten voor emissierechten of derivaten daarvan.
- (19) Om te waarborgen dat zeker één enkele bevoegde autoriteit wordt aangewezen voor deelnemers aan de markt voor emissierechten, dient de bevoegde autoriteit voor de kennisgevingen uit hoofde van artikel 17, lid 4, van Verordening (EU) nr. 596/2014 de bevoegde autoriteit van de lidstaat te zijn waar de deelnemer aan de markt voor emissierechten is geregistreerd, in overeenstemming met artikel 19, lid 2, van die verordening, en niet de bevoegde autoriteit van elk handelsplatform waar de emissierechten worden verhandeld.
- (20) Het aanwijzen van de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de deelnemer aan de markt voor emissierechten is geregistreerd, is een oplossing die altijd met zekerheid één enkele centrale bevoegde autoriteit oplevert, wat minder administratieve belasting betekent voor deelnemers aan de markt voor emissierechten omdat zij dan geen meerdere en parallele kennisgevingen naar verschillende bevoegde autoriteiten hoeven te sturen.
- (21) Een uitgevende instelling kan een persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden toestaan om tijdens een afgesloten periode en in uitzonderlijke omstandigheden over te gaan tot onmiddellijke verkoop van zijn aandelen. De toestemming van de uitgevende instelling moet worden verleend op basis van een beoordeling geval per geval, waarbij het eerste criterium moet zijn dat de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden nog vóór de handel om toestemming heeft verzocht aan de uitgevende instelling en die ook heeft gekregen. Om de uitgevende instelling in staat te stellen de individuele omstandigheden van elk afzonderlijk geval te beoordelen, moet dat verzoek met redenen worden omkleed en vergezeld gaan van een toelichting van de voorgenomen transactie en een beschrijving van de uitzonderlijke omstandigheden.

- (22) Toestemming voor de handel mag alleen worden overwogen indien het verzoek wordt gemotiveerd met redenen van uitzonderlijke aard. Deze vrijstelling dient restrictief te worden uitgelegd zodat het toepassingsgebied van de vrijstelling van het verbod op handel tijdens een afgesloten periode niet nodeloos wordt opgerekt. De omstandigheden waarin een uitzondering kan worden toegestaan, moeten uiterst dringend, onvoorzien en dwingend zijn en mogen niet zijn veroorzaakt door de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden.
- (23) Wanneer personen met leidinggevende verantwoordelijkheden zich kunnen beroepen op onvoorziene en dwingende situaties waarop zij geen invloed hebben, mag hun uitsluitend worden toegestaan aandelen te verkopen om aan de nodige financiële middelen te komen. Deze situaties kunnen het gevolg zijn van een financiële verplichting voor de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden, zoals een juridisch bindende vordering, bijvoorbeeld een rechterlijk bevel, en de voorwaarde is dat de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheid niet redelijkerwijs aan deze verplichting kan voldoen zonder de betrokken aandelen van de hand te doen. Het kan ook dat de situatie waarin de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheid zich bevindt, is ontstaan vóór de afgesloten periode (zoals een belastingschuld) waardoor hij iemand een bedrag schuldig is en dit bedrag niet geheel of gedeeltelijk op een andere wijze kan betalen dan met de verkoop van aandelen van de uitgevende instelling.
- (24) Ten aanzien van transacties in het kader van of verband houdend met aandelen- of spaarregelingen voor werknemers, met aandelenkwalificatie of -rechten, moet worden bepaald of zij door de uitgevende instelling kunnen worden toegestaan. Daarom moeten bepaalde soorten transacties duidelijk worden omschreven en gespecificeerd. De kenmerken van zulke transacties hebben betrekking op de aard van de transactie (bijvoorbeeld een aankoop of verkoop, de uitoefening van een optie of andere rechten), het tijdstip van de transactie of de toetreding van de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden tot een bepaalde regeling, en of de transactie en de kenmerken ervan (bv. uitvoeringsdatum, bedrag) binnen een redelijke termijn vóór het begin van de afgesloten periode zijn overeengekomen, gepland en georganiseerd.
- (25) Bovendien kunnen transacties waarbij het financieel belang niet verandert, op initiatief van de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheid worden uitgevoerd, op voorwaarde dat die persoon vóór de voorgenomen transactie toestemming heeft gevraagd en verkregen van de uitgevende instelling. De betrokken transactie mag alleen de overheveling inhouden van de betrokken instrumenten tussen de rekeningen van de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheid (bijvoorbeeld tussen regelingen), zonder wijziging in de koers van de overgehevelde instrumenten. Het gaat hierbij niet om de overheveling van financiële instrumenten of andere transacties zoals een verkoop of aankoop tussen de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden en een andere persoon, meer bepaald een juridische entiteit die voor 100 % in handen is van de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden.
- (26) Verordening (EU) nr. 596/2014 vereist dat personen met leidinggevende verantwoordelijkheid, evenals nauw verbonden personen, de uitgevende instelling en de bevoegde autoriteit in kennis stellen van alle voor eigen rekening uitgevoerde transacties met aandelen of schuldinstrumenten van die uitgevende instelling of met derivaten of andere hiermee verbonden financiële instrumenten. Personen met leidinggevende verantwoordelijkheid, evenals nauw verbonden personen, moeten ook deelnemers aan de markt voor emissierechten in kennis stellen van alle voor eigen rekening uitgevoerde transacties met emissierechten, hierop gebaseerde geveilde producten of daaraan gerelateerde derivaten.
- (27) De aanmelding door personen met leidinggevende verantwoordelijkheid binnen een uitgevende instelling of een deelnemer aan de markt voor emissierechten van voor eigen rekening uitgevoerde transacties of van door nauw verbonden personen uitgevoerde transacties resulteert niet alleen in waardevolle informatie voor marktdeelnemers, maar vormt ook een extra hulpmiddel voor de bevoegde autoriteiten bij de uitoefening van het markttoezicht. De verplichting voor dergelijke personen om transacties aan te melden, doet geen afbreuk aan de verplichting om geen marktmisbruik te plegen, zoals gedefinieerd in Verordening (EU) nr. 596/2014.
- (28) De verplichting voor personen met leidinggevende verantwoordelijkheden of nauw verbonden personen om transacties te melden, geldt voor een breed spectrum van activiteiten en omvat alle voor eigen rekening uitgevoerde transacties. Daarom is het aangewezen een brede niet-uitputtende lijst van specifieke soorten aan te melden transacties vast te stellen. Het vaststellen van bepaalde typen aan te melden verrichtingen zou niet alleen bijdragen tot volstrekte transparantie van de door personen met leidinggevende verantwoordelijkheden en nauw verbonden personen uitgevoerde transacties, maar zou ook het risico op omzeiling van de verplichting tot kennisgeving verkleinen.
- (29) Aangezien de reikwijdte van de transacties onder de bevoegdheid van artikel 19, lid 14, van Verordening (EU) nr. 596/2014 ruim moet worden uitgelegd en niet kan worden beperkt tot enkel de drie soorten transacties die uitdrukkelijk worden vermeld in artikel 19, lid 7, van die verordening, moet een brede niet-uitputtende lijst van specifieke typen aan te melden transacties worden vastgesteld.

- (30) Bij aan voorwaarden gebonden transacties ontstaat de verplichting tot aanmelding wanneer de voorwaarde of voorwaarden in kwestie zijn opgetreden, dus wanneer de betrokken transactie daadwerkelijk plaatsvindt. Daarom mag geen verplichting bestaan tot kennisgeving van zowel de voorwaardelijke overeenkomst als de uitgevoerde transactie zodra aan de voorwaarden is voldaan, aangezien een dergelijke kennisgeving in de praktijk tot verwarring zou leiden, vooral dan wanneer de voorwaarden uitblijven en de transactie niet plaatsvindt.
- (31) De relevante in Verordening (EU) nr. 596/2014 vervatte bepalingen en bevoegdheden treden pas op 3 juli 2016 in werking. Daarom is het belangrijk dat de voorschriften van deze verordening ook op die datum van toepassing zijn.
- (32) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van de deskundigengroep van het Europees Comité voor het effectenbedrijf,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Onderwerp en toepassingsgebied

In deze verordening worden gedetailleerde voorschriften vastgesteld met betrekking tot:

1. de uitbreiding tot bepaalde publieke organen en centrale banken van derde landen van de vrijstelling van de verplichtingen en verbodsbepalingen die zijn vastgelegd in Verordening (EU) nr. 596/2014 bij de uitvoering van het monetair beleid, het wisselkoersbeleid en het beheer van de overheidsschuld;
2. de in bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014 opgenomen indicatoren van marktmanipulatie;
3. de drempels voor de openbaarmaking van voorwetenschap door deelnemers aan de markt voor emissierechten;
4. de bevoegde autoriteit voor de kennisgevingen van uitstel van de openbaarmaking van voorwetenschap;
5. de omstandigheden waaronder handel tijdens een afgesloten periode door de uitgevende instelling kan worden toegestaan;
6. typen van transacties die de verplichting tot kennisgeving van de transacties door leidinggevend in werking stellen.

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt met „effecten” de categorie van effecten bedoeld waarnaar wordt verwezen in artikel 4, lid 1, punt 44, onder a), van Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾.

Artikel 3

Vrijstelling voor publieke organen en centrale banken van derde landen

Verordening (EU) nr. 596/2014 is niet van toepassing op transacties, orders of gedragingen in het kader van het monetaire beleid, het valutabeleid of het beheer van de overheidsschuld, voor zover die worden uitgevoerd in het openbaar belang en uitsluitend in het kader van dat beleid door publieke organen en centrale banken van derde landen als vermeld in bijlage I bij deze verordening.

⁽¹⁾ Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU (PB L 173 van 12.6.2014, blz. 349).

*Artikel 4***Indicatoren van manipulatieve handelingen**

1. Met betrekking tot indicatoren van manipulatieve handelingen waarbij onjuiste of misleidende signalen worden gegeven en koersen op een abnormaal of kunstmatig niveau worden gehouden, als bedoeld in deel A van bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014, worden de praktijken in deel A, onder a) tot en met g), van bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014 vastgesteld in deel 1 van bijlage II bij deze verordening.
2. Met betrekking tot indicatoren van manipulatieve handelingen waarbij gebruikgemaakt wordt van kunstgrepen of enigerlei andere vorm van bedrog of misleiding, als bedoeld in deel B van bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014, worden de praktijken in deel B, onder a) en b), van bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014 vastgesteld in deel 2 van bijlage II bij deze verordening.

*Artikel 5***Onderdrempels van koolstofdioxide en nominaal thermisch vermogen**

1. Met betrekking tot artikel 17, lid 2, tweede alinea, van Verordening (EU) nr. 596/2014:
  - a) bedraagt de onderdrempel van kooldioxide (CO₂)-equivalent 6 miljoen ton per jaar;
  - b) is de onderdrempel van nominaal thermisch vermogen 2 430 MW.
2. De drempels in lid 1 zijn van toepassing op groepsniveau en hebben betrekking op alle ondernemingen, met inbegrip van de luchtvaartactiviteiten of installaties die de deelnemer aan de markt voor emissierechten, of zijn moederonderneming of verbonden onderneming, bezit of controleert of voor de operationele aangelegenheden waarvoor de desbetreffende deelnemer, of zijn moederonderneming of verbonden onderneming, geheel of gedeeltelijk verantwoordelijk is.

*Artikel 6***Aanwijzing van de bevoegde autoriteit**

1. De bevoegde autoriteit waaraan een uitgevende instelling van financiële instrumenten het uitstel bij de openbaarmaking van voorwetenschap overeenkomstig artikel 17, leden 4 en 5 van Verordening (EU) nr. 596/2014 moet melden, is de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de uitgevende instelling haar statutaire zetel heeft in elk van de volgende gevallen:
  - a) indien en zolang de uitgevende instelling effecten heeft die tot de handel zijn toegelaten of worden verhandeld met haar toestemming, of waarvoor de uitgevende instelling heeft verzocht om toelating tot de handel op een handelsplatform in de lidstaat waar de uitgevende instelling haar statutaire zetel heeft;
  - b) indien en zolang de uitgevende instelling niet beschikt over effecten die tot de handel zijn toegelaten of worden verhandeld met haar toestemming, of waarvoor de uitgevende instelling heeft verzocht om toelating tot de handel op een handelsplatform in een lidstaat, op voorwaarde dat de uitgevende instelling andere financiële instrumenten heeft die tot de handel zijn toegelaten of worden verhandeld met haar toestemming, of waarvoor de uitgevende instelling heeft verzocht om toelating tot de handel op een handelsplatform in de lidstaat waar de uitgevende instelling haar statutaire zetel heeft.
2. In alle andere gevallen, met name in het geval van een in een derde land gevestigde uitgevende instelling, is de bevoegde autoriteit waaraan een uitgevende instelling van financiële instrumenten het uitstel bij de openbaarmaking van voorwetenschap moet melden, de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar:
  - a) de uitgevende instelling effecten heeft die tot de handel zijn toegelaten of worden verhandeld met haar toestemming, of waar de uitgevende instelling om toelating tot handel voor de eerste keer op een handelsplatform heeft verzocht;
  - b) de uitgevende instelling andere financiële instrumenten heeft die tot de handel zijn toegelaten of worden verhandeld met haar toestemming, of waar de uitgevende instelling om toelating tot handel voor de eerste keer op een handelsplatform heeft verzocht, als en zolang de uitgevende instelling geen effecten heeft die tot de handel zijn toegelaten of worden verhandeld met haar toestemming, of waarvoor de uitgevende instelling heeft verzocht om toelating tot de handel op een handelsplatform in een lidstaat.

Indien de uitgevende instelling de relevante financiële instrumenten heeft die zijn toegelaten tot de handel of verhandeld worden met haar toestemming, of waarvoor de uitgevende instelling heeft verzocht om toelating tot gelijktijdige handel voor de eerste keer op handelsplatformen in meer dan één lidstaat, deelt een uitgevende instelling van financiële instrumenten het uitstel mee aan de bevoegde autoriteit van het handelsplatform dat inzake liquiditeit de meest relevante markt is, zoals bepaald in de gedelegeerde verordening van de Commissie die overeenkomstig artikel 26, lid 9, onder b), van Verordening (EU) nr. 600/2014 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾ moet worden vastgesteld.

3. Voor de kennisgevingen op grond van artikel 17, lid 4, van Verordening (EU) nr. 596/2014 deelt een deelnemer aan de markt voor emissierechten het uitstel van de bekendmaking van voorwetenschap mee aan de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de deelnemer aan de markt voor emissierechten is geregistreerd.

Artikel 7

Handel tijdens een afgesloten periode

1. Een persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden binnen een uitgevende instelling heeft overeenkomstig artikel 19, lid 11, van Verordening (EU) nr. 596/2014 het recht om tijdens een afgesloten periode handel te drijven, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- a) één van de omstandigheden, als bedoeld in artikel 19, lid 12, van Verordening (EU) nr. 596/2014, is van toepassing;
- b) de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden kan aantonen dat een bepaalde transactie niet op een ander ogenblik dan tijdens de afgesloten periode kan plaatsvinden.

2. In de omstandigheden, als bedoeld in artikel 19, lid 12, onder a), van Verordening (EU) nr. 596/2014, legt een persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden vóór de handel tijdens de afgesloten periode een met redenen omkleed schriftelijk verzoek voor aan de uitgevende instelling om van de uitgevende instelling toestemming te krijgen voor de onmiddellijke verkoop van aandelen van deze uitgevende instelling tijdens een afgesloten periode.

In het schriftelijke verzoek wordt een beschrijving gegeven van de voorgenomen transactie en wordt uitgelegd waarom de verkoop van aandelen de enige redelijke mogelijkheid is om aan de noodzakelijke financiering te komen.

Artikel 8

Uitzonderlijke omstandigheden

1. Bij haar besluit om al dan niet toestemming te verlenen voor de onmiddellijke verkoop van haar aandelen tijdens een afgesloten periode, voert een uitgevende instelling voor elk geval apart een beoordeling uit van het in artikel 7, lid 2, bedoelde schriftelijke verzoek van de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden. De uitgevende instelling heeft het recht om de onmiddellijke verkoop van aandelen alleen toe te staan wanneer de omstandigheden voor zulke transacties als uitzonderlijk kunnen worden aangemerkt.

2. De in lid 1 bedoelde omstandigheden worden als uitzonderlijk beschouwd wanneer zij uiterst dringend, onvoorzien en dwingend zijn en indien de oorzaak zich buiten de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden bevindt en de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden er geen controle over heeft.

3. Bij het onderzoek of de omstandigheden omschreven in het in artikel 7, lid 2, bedoelde schriftelijk verzoek uitzonderlijk zijn, houdt de uitgevende instelling rekening met, onder andere, de vraag of en in welke mate de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden:

- a) op het ogenblik van de indiening van het verzoek geconfronteerd wordt met een in rechte afdwingbare financiële verplichting of vordering;
- b) vóór het begin van de gesloten periode in een situatie is terechtgekomen waarin hij een bedrag moet betalen aan een derde persoon, met inbegrip van belastingschulden, en niet redelijkerwijs met andere middelen kan voldoen aan die financiële verplichting of vordering dan door de onmiddellijke verkoop van aandelen.

⁽¹⁾ Verordening (EU) nr. 600/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten in financiële instrumenten en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 (PB L 173 van 12.6.2014, blz. 84).

Artikel 9

Kenmerken van de handel tijdens een afgesloten periode

De uitgevende instelling heeft het recht om de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden binnen de uitgevende instelling toe te staan voor eigen rekening te handelen of voor rekening van een derde tijdens een afgesloten periode, onder meer in omstandigheden waarbij:

- a) aan deze persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden financiële instrumenten zijn gegund of toegekend in het kader van een werknemerregeling, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:
  - i) de werknemerregeling en de voorwaarden ervan zijn eerder goedgekeurd door de uitgevende instelling in overeenstemming met de nationale wetgeving en deze voorwaarden bevatten nadere gegevens over het tijdstip van de gunning of de toekenning en het bedrag van de toegekende of gegunde financiële instrumenten, dan wel de grondslag waarop dit bedrag wordt berekend en op voorwaarde dat geen discretionaire bevoegdheid kan worden uitgeoefend;
  - ii) de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden kan geen discretionaire bevoegdheid uitoefenen bij de aanvaarding van de toegekende of gegunde financiële instrumenten;
- b) aan deze persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden financiële instrumenten zijn toegekend of gegund onder een werknemerregeling die geldt binnen de afgesloten periode op voorwaarde dat een vooraf geplande en georganiseerde benadering wordt gevolgd met betrekking tot de voorwaarden, de frequentie, het tijdstip van de gunning, de categorie van personen aan wie de financiële instrumenten worden toegekend, en het bedrag van de te gunnen financiële instrumenten, en de toekenning of gunning van financiële instrumenten plaatsvindt binnen een vast kader waarin voorwetenschap geen invloed kan hebben op de toekenning of gunning van financiële instrumenten;
- c) deze persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden opties of warrants uitoefent of converteerbare obligaties omwisselt die hem zijn toegekend in het kader van een werknemerregeling indien de vervaldatum van die opties, warrants of converteerbare obligaties binnen een afgesloten periode valt, alsook aandelen verkoopt die worden verkregen op grond van een dergelijke uitoefening of conversie, mits aan alle volgende voorwaarden is voldaan:
  - i) de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden stelt de uitgevende instelling ten minste vier maanden vóór de vervaldatum in kennis van zijn beslissing tot uitoefening of conversie;
  - ii) het besluit van de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden is onherroepelijk;
  - iii) de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden heeft voorafgaande toestemming gekregen van de uitgevende instelling;
- d) deze persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden de financiële instrumenten van de uitgevende instelling verwerft in het kader van een spaarregeling voor werknemers, mits de volgende voorwaarden zijn vervuld:
  - i) de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden is toetreden tot de regeling vóór de afgesloten periode, tenzij hij vanwege de datum waarop het werk is aangevangen niet op een ander moment tot de regeling kon toetreden;
  - ii) de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden wijzigt de voorwaarden van zijn deelname aan de regeling niet of annuleert zijn deelname aan de regeling niet tijdens de afgesloten periode;
  - iii) de aankoopactiviteiten verlopen duidelijk volgens de voorwaarden van de regeling en de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden heeft niet het recht of de juridische mogelijkheid om deze tijdens de afgesloten periode te wijzigen, of zij zullen in het kader van de regeling plaatsvinden op een vaste datum binnen de afgesloten periode;
- e) de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden rechtstreeks of onrechtstreeks financiële instrumenten overhevelt of ontvangt op voorwaarde dat de financiële instrumenten worden overgeheveld tussen twee rekeningen van de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden, en dat een dergelijke overheveling niet leidt tot een wijziging in de koers van de financiële instrumenten;
- f) de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden aandelenkwalificatie of -rechten van de uitgevende instelling verwerft en de uiterste datum voor een dergelijke verwerving op grond van statuten of reglementen van de uitgevende instelling binnen de afgesloten periode valt, op voorwaarde dat de persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden bij de uitgevende instelling kan staven waarom de aankoop niet op een ander tijdstip kon gebeuren en de uitgevende instelling genoegzaam neemt met de verstrekte uitleg.

Artikel 10

Aan te melden transacties

1. Overeenkomstig artikel 19 van Verordening (EU) nr. 596/2014 en in aanvulling op de in artikel 19, lid 7, van die verordening bedoelde transacties, stellen personen met leidinggevende verantwoordelijkheden binnen een uitgevende instelling of een deelnemer aan de markt voor emissierechten en nauw verbonden personen, de uitgevende instelling of de deelnemer aan de markt voor emissierechten en de bevoegde autoriteit in kennis van hun transacties.

Deze aangemelde transacties omvatten alle transacties die door personen met leidinggevende verantwoordelijkheden voor eigen rekening worden verricht met betrekking tot — ten aanzien van de uitgevende instellingen — aandelen of schuldinstrumenten van de uitgevende instelling of derivaten of andere daarmee verbonden financiële instrumenten, en — ten aanzien van deelnemers aan de markt voor emissierechten — met betrekking tot emissierechten, de daarop gebaseerde geveilde producten of daaraan gerelateerde derivaten.

2. De aangemelde transacties omvatten het volgende:

- a) een verwerving, vervreemding, shorttransactie, inschrijving of omwisseling;
- b) de aanvaarding of uitoefening van een aandelenoptie, met inbegrip van aan managers of werknemers toegekende aandelenopties als onderdeel van hun loon, en de vervreemding van aandelen die voortvloeien uit de uitoefening van een aandelenoptie;
- c) het aangaan of de uitoefening van equityswaps;
- d) transacties met of in verband met derivaten, waaronder ook in cash afgewikkelde transacties;
- e) het aangaan van een contract for difference met betrekking tot een financieel instrument van de betrokken uitgevende instelling of met betrekking tot emissierechten of geveilde producten die daarop zijn gebaseerd;
- f) de verwerving, vervreemding of uitoefening van rechten, met inbegrip van put- en callopties en warrants;
- g) de inschrijving op een kapitaalverhoging of de uitgifte van een schuldinstrument;
- h) transacties in derivaten en financiële instrumenten die gekoppeld zijn aan een schuldinstrument van de betrokken uitgevende instelling, met inbegrip van kredietverzuimswaps;
- i) voorwaardelijke transacties als de voorwaarden optreden en die transacties concreet worden uitgevoerd;
- j) de automatische of niet-automatische omzetting van een financieel instrument in een ander financieel instrument, waaronder ook de omzetting van converteerbare obligaties in aandelen;
- k) gedane of ontvangen giften en schenkingen en ontvangen erfenissen;
- l) transacties uitgevoerd in indexgerelateerde producten, pakketten en derivaten, voor zover vereist door artikel 19 van Verordening (EU) nr. 596/2014;
- m) transacties in aandelen of rechten van deelneming in beleggingsfondsen, met inbegrip van alternatieve beleggingsinstellingen (abi's) zoals bedoeld in artikel 1 van Richtlijn 2011/61/EU van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁾, voor zover vereist door artikel 19 van Verordening (EU) nr. 596/2014;
- n) transacties uitgevoerd door de beheerder van een abi waarin een persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden of een nauw verbonden persoon heeft belegd, voor zover vereist in artikel 19 van Verordening (EU) nr. 596/2014;
- o) transacties uitgevoerd door een derde partij binnen een individuele portefeuille of mandaat tot vermogensbeheer namens of ten behoeve van een persoon met leidinggevende verantwoordelijkheden of een nauw verbonden persoon;
- p) de opname of verstrekking van aandelen of schuldinstrumenten van de uitgevende instelling of derivaten of andere hiermee verbonden financiële instrumenten.

⁽¹⁾ Richtlijn 2011/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2011 inzake beheerders van alternatieve beleggingsinstellingen en tot wijziging van de Richtlijnen 2003/41/EG en 2009/65/EG en van de Verordeningen (EG) nr. 1060/2009 en (EU) nr. 1095/2010 (PBL 174 van 1.7.2011, blz. 1).

*Artikel 11***Inwerkingtreding en toepassing**

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Ze is van toepassing met ingang van 3 juli 2016.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 17 december 2015.

Voor de Commissie
De voorzitter
Jean-Claude JUNCKER

BIJLAGE I

Publieke organen en centrale banken van derde landen

1. Australië:
  - Centrale Bank van Australië;
  - Australisch Bureau voor Financieel Beheer;
2. Brazilië:
  - Centrale Bank van Brazilië;
  - Nationale Thesaurie van Brazilië;
3. Canada:
  - Centrale Bank van Canada;
  - Departement van Financiën Canada;
4. China:
  - Centrale Bank van China;
5. SAR Hongkong:
  - Monetaire Autoriteit van Hongkong;
  - Financiële Diensten en het Thesauriebureau van Hongkong;
6. India:
  - Centrale Bank van India;
7. Japan
  - Centrale Bank van Japan;
  - Ministerie van Financiën van Japan;
8. Mexico:
  - Centrale Bank van Mexico;
  - Ministerie van Financiën en Overheidskrediet van Mexico;
9. Singapore:
  - Monetaire Autoriteit van Singapore;
10. Zuid-Korea:
  - Centrale Bank van Zuid-Korea;
  - Ministerie van Strategie en Financiën van Zuid-Korea;
11. Zwitserland:
  - Centrale Bank van Zwitserland;
  - Federaal Departement van Financiën van Zwitserland;
12. Turkije:
  - Centrale Bank van de Republiek Turkije;
  - Staatssecretariaat van Financiën van de Republiek Turkije;

13. De Verenigde Staten:

- Centrale Bank van de Verenigde Staten;
  - Ministerie van Financiën van de Verenigde Staten.
-

BIJLAGE II

Indicatoren van manipulatieve handelingen

AFDELING 1

INDICATOREN VAN MANIPULATIEVE HANDELINGEN WAARBIJ ONJUISTE OF MISLEIDENDE SIGNALLEN WORDEN GEGEVEN EN KOERSEN OP EEN ABNORMAAL OF KUNSTMATIG NIVEAU WORDEN GEHOUDEN (AFDELING A VAN BIJLAGE I BIJ VERORDENING (EU) Nr. 596/2014)

1. Praktijken waarbij de indicator in deel A, onder a), van bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014 wordt gespecificeerd:
  - a) de aankoop van posities, ook door samenspannende partijen, in een financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct, op de secundaire markt, na de toewijzing in de primaire markt om de prijs op een kunstmatig niveau te brengen en belangstelling te wekken bij andere beleggers — gewoonlijk, bijvoorbeeld in de aandelencontext, aangeduid als samenspanning in de secundaire markt van een beursgang waarbij samenspannende partijen betrokken zijn. Deze praktijk kan ook aan de hand van de volgende bijkomende indicatoren van marktmanipulatie worden geïllustreerd:
    - i) ongewone concentratie van transacties en/of handelsorders, hetzij in het algemeen of door slechts één persoon die één of verschillende rekeningen gebruikt, of door een beperkt aantal personen;
    - ii) transacties of handelsorders zonder andere klaarblijkelijke reden dan om de handelsprijs of het handelsvolume te verhogen, namelijk in de buurt van een referentiepunt gedurende de handelsdag, bijvoorbeeld bij de opening of kort voor sluiting;
  - b) transacties of handelsorders die op zulk een wijze worden uitgevoerd dat obstakels ervoor worden gecreëerd dat het financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct beneden een bepaald niveau daalt of boven een bepaald niveau stijgt, vooral om negatieve gevolgen van veranderingen in de prijs van het financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct te vermijden — gewoonlijk aangeduid als „creation of a floor, or a ceiling in the price pattern” Deze praktijk kan ook aan de hand van de volgende bijkomende indicatoren van marktmanipulatie worden geïllustreerd:
    - i) transacties of handelsorders die tot gevolg hebben, of waarschijnlijk tot gevolg zullen hebben de prijs te verhogen of te verlagen of gelijk te houden tijdens de dagen voorafgaand aan de uitgifte, facultatieve aflossing of afloop van een gerelateerd derivaat of gerelateerde converteerbare obligatie;
    - ii) transacties of handelsorders die tot gevolg hebben, of waarschijnlijk tot gevolg zullen hebben de gewogen gemiddelde prijs van de dag of van een periode gedurende de handelssessie te verhogen of te verlagen;
    - iii) transacties of handelsorders die tot gevolg hebben, of waarschijnlijk tot gevolg zullen hebben de prijs van een onderliggend financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct onder of boven een uitoefenprijs of ander element te houden dat gebruikt wordt om de pay-out te bepalen (bv. een barriër) van een gerelateerd derivaat op de vervaldatum;
    - iv) transacties op om het even welk handelsplatform die tot gevolg hebben, of waarschijnlijk tot gevolg zullen hebben de prijs van het onderliggend financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct te wijzigen zodat deze de uitoefenprijs of een ander element dat gebruikt wordt om de uitbetaling te bepalen (bv. barriër) van een gerelateerd derivaat op de vervaldatum overschrijdt of niet bereikt;
    - v) transacties die tot gevolg hebben, of waarschijnlijk tot gevolg zullen hebben de afwikkelprijs van een financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct te wijzigen, wanneer deze prijs wordt gebruikt als referentie of bepalende factor namelijk bij de berekening van marginvereisten;
  - c) invoeren van kleine handelsorders om het niveau van de niet-zichtbare orders te achterhalen en met name na te gaan wat er zich op een donker platform bevindt — gewoonlijk aangeduid als „ping orders”;
  - d) uitvoeren van handelsorders, of een reeks handelsorders, om orders van andere deelnemers zichtbaar te maken, en vervolgens invoeren van een handelsorder om van de verkregen informatie te profiteren — gewoonlijk aangeduid als „phishing”.

2. Praktijken waarbij de indicator in deel A, onder b), van bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014 wordt gespecificeerd:
- a) de praktijk beschreven in punt 1, onder a), van deze afdeling, bijvoorbeeld in de aandelencontext gewoonlijk aangeduid als samenspanning in de secundaire markt van een beursgang waarbij samenspannende partijen betrokken zijn;
  - b) profiteren van de significante invloed van een dominante positie op het aanbod van, of de vraag naar, of leveringsmechanismen met betrekking tot een financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct om de prijzen waartegen andere partijen moeten leveren, levering moeten aanvaarden of uitstel van levering moeten vragen om aan hun verplichtingen te voldoen, materieel te vervalsen, of waarschijnlijk te vervalsen — gewoonlijk aangeduid als „abusive squeeze”;
  - c) handelen of invoeren van handelsorders op een handelsplatform of buiten een handelsplatform (met inbegrip van het doen blijken van belangstelling) met het oog op ongeoorloofde beïnvloeding van de prijs van hetzelfde financieel instrument op een ander handelsplatform of buiten een handelsplatform, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct — gewoonlijk aangeduid als „inter-trading venues manipulation” (het handelen op een handelsplatform of buiten een handelsplatform om de prijs van een financieel instrument op een ander handelsplatform of buiten een handelsplatform op ongeoorloofde wijze te beïnvloeden). Deze praktijk kan ook aan de hand van de volgende bijkomende indicatoren van marktmanipulatie worden geïllustreerd:
    - i) uitvoering van een transactie, veranderen van de bied-laattiprijzen, wanneer de spread een factor is bij de bepaling van de prijs van een andere transactie al dan niet op hetzelfde handelsplatform;
    - ii) de in punt 1, onder b), i), iii), iv) en v), van deze afdeling beschreven indicatoren;
  - d) handelen of invoeren van handelsorders op een handelsplatform of buiten een handelsplatform (met inbegrip van het doen blijken van belangstelling) met het oog op ongeoorloofde beïnvloeding van de prijs van een gerelateerd financieel instrument op een ander of op hetzelfde handelsplatform of buiten een handelsplatform, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct — gewoonlijk aangeduid als „cross-product manipulation” (het verhandelen van een financieel instrument om de prijs van een gerelateerd financieel instrument op een ander of hetzelfde handelsplatform of buiten een handelsplatform op ongeoorloofde wijze te beïnvloeden). Deze praktijk kan eveneens worden geïllustreerd aan de hand van de bijkomende indicatoren van marktmanipulatie waarvan sprake in punt 1, onder b), i), iii), iv) en v), en punt 2, onder c), i) van deze afdeling.
3. Praktijken waarbij de indicator in deel A, onder c), van bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014 wordt gespecificeerd:
- a) het aangaan van overeenkomsten voor de aankoop of verkoop van een financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct, waarbij geen verandering optreedt in het economisch belang of het marktrisico of waarbij het economisch belang of het marktrisico wordt overgedragen tussen partijen die gezamenlijk optreden of samenspannen — gewoonlijk aangeduid als „wash trades”. Deze praktijk kan ook aan de hand van de volgende bijkomende indicatoren van marktmanipulatie worden geïllustreerd:
    - i) ongewone herhaling van een transactie onder een klein aantal partijen over een bepaalde periode;
    - ii) transacties of handelsorders die de waardering van een positie wijzigen, of waarschijnlijk zullen wijzigen zonder de omvang van de positie te verlagen/verhogen;
    - iii) de in punt 1, onder a), i), van deze afdeling beschreven indicator;
  - b) het invoeren van handelsorders of het aangaan van een transactie of een reeks transacties die op een publiek scherm worden getoond om de indruk te wekken van activiteit in of prijsbeweging van een financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct — gewoonlijk aangeduid als „painting the tape”. Deze praktijk kan eveneens worden geïllustreerd aan de hand van de in punt 1, onder a), i), en punt 3, onder a), i), van deze afdeling beschreven indicatoren;
  - c) Transacties uitgevoerd als gevolg van het tegelijkertijd of bijna tegelijkertijd invoeren van koop- en verkooporders, voor een zeer vergelijkbare hoeveelheid en met een vergelijkbare prijs, door dezelfde partij of verschillende maar samenspannende partijen — gewoonlijk aangeduid als „improper matched orders”. Deze praktijk kan ook aan de hand van de volgende bijkomende indicatoren van marktmanipulatie worden geïllustreerd:
    - i) transacties of handelsorders die tot gevolg hebben, of waarschijnlijk tot gevolg zullen hebben een marktprijs tot stand te brengen wanneer de liquiditeit of de diepte van het orderboek niet volstaat om een binnen de sessie een prijs te vormen;
    - ii) de in punt 1, onder a), i), punt 3, onder a), i) en ii), van deze afdeling beschreven indicatoren;

- d) transactie of reeks transacties bedoeld om het eigendom van een financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct te verbergen via de inbreuk op openbaarmakingsvereisten middels het houden van het financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct namens een samenspannende partij of samenspannende partijen. De openbaarmakingen zijn misleidend met betrekking tot het echte onderliggende bezit van het financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct — gewoonlijk aangeduid als „concealing ownership”. Deze praktijk kan eveneens worden geïllustreerd aan de hand van de in punt 3, onder a), i), van deze afdeling beschreven indicator.
4. Praktijken waarbij de indicator in deel A, onder d), van bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014 wordt gespecificeerd:
- a) de in punt 3, onder b), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „painting the tape”;
  - b) de in punt 3, onder c), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „improper matched orders”;
  - c) het innemen van een longpositie in een financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct en vervolgens het ondernemen van verdere koopactiviteit en/of verspreiden van misleidende positieve informatie over het financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct met het oog op het verhogen van de prijs van het financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct, door het aantrekken van andere kopers. Wanneer de prijs zich op een kunstmatig hoog niveau bevindt, wordt de longpositie verkocht — gewoonlijk aangeduid als „pump and dump”;
  - d) het innemen van een shortpositie in een financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct en vervolgens het ondernemen van verdere verkoopactiviteit en/of verspreiden van misleidende negatieve informatie over het financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct met het oog op het verlagen van de prijs van het financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct, door het aantrekken van andere verkopers. Wanneer de prijs is gedaald, wordt de gehouden positie gesloten — gewoonlijk aangeduid als „trash and cash”;
  - e) het invoeren van een groot aantal handelsorders en/of annuleringen en/of updates van handelsorders om voor andere deelnemers onzekerheid te creëren, hun proces te vertragen en/of de eigen strategie te camoufleren — gewoonlijk aangeduid als „quote stuffing”;
  - f) het invoeren van handelsorders of een reeks handelsorders, of het uitvoeren van transacties of een reeks transacties die een trend waarschijnlijk zullen starten of versterken en andere deelnemers waarschijnlijk zullen aanmoedigen om de trend te versnellen of uit te breiden om een kans te creëren om tegen een gunstige prijs een positie te sluiten of te openen — gewoonlijk aangeduid als „momentum ignition”. Deze praktijk kan eveneens worden geïllustreerd aan de hand van de hoge ratio van geannuleerde orders (bv. handelsorderratio) die kan worden gecombineerd met een volumeratio (bv. aantal financiële instrumenten per order).
5. Praktijken waarbij de indicator in deel A, onder e), van bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014 wordt gespecificeerd:
- a) de in punt 1, onder b), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „creation of a floor, or a ceiling in the price pattern”;
  - b) de in punt 2, onder c), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „inter-trading venues manipulation” (het handelen op een handelsplatform of buiten een handelsplatform om de prijs van een financieel instrument op een ander handelsplatform of buiten een handelsplatform op ongeoorloofde wijze te beïnvloeden);
  - c) de in punt 2, onder d), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „cross-product manipulation” (het verhandelen van een financieel instrument om de prijs van een gerelateerd financieel instrument op een ander of hetzelfde handelsplatform of buiten een handelsplatform op ongeoorloofde wijze te beïnvloeden);
  - d) het doelbewust op het referentietijdstip van de handelssessie (bv. opening, sluiting, afwikkeling) kopen of verkopen van een financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen of een op basis van emissierechten geveild product in een poging om te referentieprijs (bv. openingsprijs, sluitingsprijs, afwikkelingsprijs) te verhogen, te verlagen of op een specifiek niveau te houden — gewoonlijk aangeduid als „marking the close”. Deze praktijk kan ook aan de hand van de volgende bijkomende indicatoren van marktmanipulatie worden geïllustreerd:
    - i) het invoeren, enkele minuten vóór de prijsbepalingsfase van de veiling, van orders die een significant volume in het centrale orderboek van het handelssysteem vertegenwoordigen, en het annuleren van deze orders enkele seconden voordat het orderboek wordt bevroren voor het berekenen van de veilingprijs zodat de theoretische openingsprijs hoger/lager kan lijken dan anders het geval zou zijn;

- ii) de in punt 1, onder b), i), iii), iv) en v), van deze afdeling beschreven indicatoren;
  - iii) uitgevoerde transacties of inlegging van handelsorders, namelijk in de buurt van een referentiepunt tijdens de handelsdag die, vanwege hun omvang in verhouding tot de markt, duidelijk een significante impact zullen hebben op vraag en aanbod of prijs of waarde;
  - iv) transacties of handelsorders zonder andere klaarblijkelijke reden dan om de prijs te verhogen/verlagen of het handelsvolume te verhogen, namelijk in de buurt van een referentiepunt gedurende de handelsdag — bijvoorbeeld bij de opening of kort voor sluiting;
  - e) het inleggen van meerdere of grote handelsorders vaak afwijkend van de „touch” aan de ene kant van het orderboek om een transactie uit te voeren aan de andere kant van het orderboek. Zodra de transactie heeft plaatsgevonden, worden de orders waarvan het niet de bedoeling is dat zij worden uitgevoerd, ingetrokken — gewoonlijk aangeduid als „layering” en „spoofing”. deze praktijk kan eveneens worden geïllustreerd aan de hand van de in punt 4, onder f), i), beschreven indicator;
  - f) de in punt 4, onder e), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „quote stuffing”;
  - g) de in punt 4, onder f), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „momentum ignition”.
6. Praktijken waarbij de indicator in deel A, onder f), van bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014 wordt gespecificeerd:
- a) invoeren van orders die worden ingetrokken voordat zij worden uitgevoerd, hetgeen tot gevolg heeft, of waarschijnlijk tot gevolg zal hebben dat een misleidende indruk wordt gewekt dat er vraag is naar of aanbod van een financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct — gewoonlijk aangeduid als „placing orders with no intention of executing them”. Deze praktijk kan ook aan de hand van de volgende bijkomende indicatoren van marktmanipulatie worden geïllustreerd:
    - i) handelsorders die met zulk een prijs worden ingelegd dat zij de biedprijs verhogen of de laatprijs verlagen, en tot gevolg hebben, of waarschijnlijk tot gevolg zullen hebben de prijs van een gerelateerd financieel instrument te verhogen of te verlagen;
    - ii) de in punt 4, onder f), i), van deze afdeling beschreven indicator;
  - b) de in punt 1, onder b), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „creation of a floor, or a ceiling in the price pattern”;
  - c) de spread naar een kunstmatig niveau doen bewegen en/of daarop houden, door misbruik te maken van marktmacht, gewoonlijk aangeduid als „excessive bid-offer spreads”. Deze praktijk kan ook aan de hand van de volgende bijkomende indicatoren van marktmanipulatie worden geïllustreerd:
    - i) transacties of handelsorders die tot gevolg hebben, of waarschijnlijk tot gevolg zullen hebben dat de handelsbeveiligingsmaatregelen van de markt (bv. prijslimieten, volumelimieten, spreadparameters) worden vermeden;
    - ii) de in punt 2, onder c), i), van deze afdeling beschreven indicator;
  - d) het invoeren van handelsorders die de biedprijs verhogen (of de laatprijs verlagen) voor een financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct, om de prijs ervan te verhogen (of te verlagen) — gewoonlijk aangeduid als „advancing the bid”. Deze praktijk kan eveneens worden geïllustreerd aan de hand van de in punt 6, onder a), i), van deze afdeling beschreven indicator;
  - e) de in punt 2, onder c), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „inter-trading venues manipulation” (het handelen op een handelsplatform of buiten een handelsplatform om de prijs van een financieel instrument op een ander handelsplatform of buiten een handelsplatform op ongeoorloofde wijze te beïnvloeden);
  - f) de in punt 2, onder d), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „cross-product manipulation” (het verhandelen van een financieel instrument om de prijs van een gerelateerd financieel instrument op een ander of hetzelfde handelsplatform of buiten een handelsplatform op ongeoorloofde wijze te beïnvloeden);
  - g) de in punt 5, onder e), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „layering” en „spoofing”;
  - h) de in punt 4, onder e), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „quote stuffing”;

- i) de in punt 4, onder f), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „momentum ignition”;
  - j) het plaatsen van handelsorders om andere marktdeelnemers aan te trekken die traditionele handelstechnieken gebruiken („slow traders”), waarvan de voorwaarden vervolgens snel minder royaal worden gemaakt in de hoop rendabel een order te kunnen uitvoeren dankzij de inkomende stroom handelsorders van de „slow traders”, gewoonlijk als „smoking” aangeduid.
7. Praktijken waarbij de indicator in deel A, onder g), van bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014 wordt gespecificeerd:
- a) de in punt 5, onder d), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „marking the close”;
  - b) de praktijk beschreven in punt 1, onder a), van deze afdeling, bijvoorbeeld in de aandelencontext gewoonlijk aangeduid als „colluding in the after-market of an Initial Public Offer where colluding parties are involved”;
  - c) de in punt 1, onder b), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „creation of a floor, or a ceiling in the price pattern”;
  - d) de in punt 2, onder c), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „inter-trading venues manipulation” (het handelen op een handelsplatform of buiten een handelsplatform om de prijs van een financieel instrument op een ander handelsplatform of buiten een handelsplatform op ongeoorloofde wijze te beïnvloeden);
  - e) de in punt 2, onder d), van deze afdeling beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „cross-product manipulation” (het verhandelen van een financieel instrument om de prijs van een gerelateerd financieel instrument op een ander of hetzelfde handelsplatform of buiten een handelsplatform op ongeoorloofde wijze te beïnvloeden);
  - f) het aangaan van overeenkomsten om de kosten te vervalsen die verband houden met een grondstoffencontract, zoals verzekerings- of vrachtkosten, met als gevolg dat de afwikkelingsprijs van een financieel instrument of een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen abnormaal of kunstmatig is.
8. De praktijk beschreven in punt 2, onder c), van deze afdeling en eveneens bedoeld in punt 5, onder c), punt 6, onder e), en punt 7, onder d), van deze afdeling is relevant in de context van het toepassingsgebied van Verordening (EU) nr. 596/2014 betreffende platformoverschrijdende manipulatie.
9. De praktijk beschreven in punt 2, onder d), van deze afdeling en eveneens bedoeld in punt 5, onder c), punt 6, onder f), en punt 7, onder e), van deze afdeling is relevant in de context van het toepassingsgebied van Verordening (EU) nr. 596/2014 betreffende platformoverschrijdende manipulatie, rekening houdend met het feit dat de prijs of waarde van een financieel instrument kan afhangen van of van invloed kan zijn op de prijs of waarde van een ander financieel instrument of spotcontract voor grondstoffen.

AFDELING 2

INDICATOREN VAN MANIPULATIEVE HANDELINGEN WAARBIJ GEBRUIKGEMAAKT WORDT VAN KUNSTGREPEN OF ENIGERLEI ANDERE VORM VAN BEDROG OF MISLEIDING (AFDELING B VAN BIJLAGE I BIJ VERORDENING (EU) Nr. 596/2014)

1. Praktijken waarbij de indicator in deel B, onder a), van bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014 wordt gespecificeerd:
- a) de verspreiding van onjuiste of misleidende informatie via de media, met inbegrip van het internet, of op enig andere wijze, die tot gevolg heeft of waarschijnlijk tot gevolg zal hebben dat de prijs van een financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct in een richting beweegt die gunstig is voor de positie die gehouden wordt of voor de transactie die gepland is door de persoon of personen die belang hebben bij de verspreiding van de informatie;
  - b) het openen van een positie in een financieel instrument, een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen, of een op emissierechten gebaseerd veilingproduct en het sluiten van een dergelijke positie onmiddellijk nadat openbaar is gemaakt en beklemtoond dat de belegging lang zal worden gehouden — gewoonlijk aangeduid als „opening a position and closing it immediately after its public disclosure”;
  - c) de in punt 4, onder c), van afdeling 1 beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „pump and dump”. Deze praktijk kan ook aan de hand van de volgende bijkomende indicatoren van marktmanipulatie worden geïllustreerd:
    - i) de verspreiding van nieuws via de media met betrekking tot het verhogen (of verlagen) van een gekwalificeerde deelneming vóór of kort na een ongewone beweging van de prijs van een financieel instrument;
    - ii) de in punt 5, onder d), i), van afdeling 1 beschreven indicator;

- d) de in punt 4, onder d), van afdeling 1 beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „trash and cash”. Deze praktijk kan eveneens worden geïllustreerd aan de hand van de in punt 5, onder d), i), van afdeling 1 en punt 1, onder c), i), van deze afdeling beschreven indicatoren;
  - e) de in punt 3, onder d), van afdeling 1 beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „concealing ownership”;
  - f) overbrenging of opslag van fysieke grondstoffen, hetgeen een misleidende indruk kan wekken wat betreft de vraag naar of het aanbod van, of de prijs of waarde van een grondstof of de te leveren prestatie in een financieel instrument of een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen;
  - g) overbrenging van een leeg vrachtschip, hetgeen een onjuiste of misleidende indruk kan wekken wat betreft de vraag naar of het aanbod van, of de prijs of waarde van een grondstof of de te leveren prestatie in een financieel instrument of een gerelateerd spotcontract voor grondstoffen.
2. Praktijken waarbij de indicator in deel B, onder b), van bijlage I bij Verordening (EU) nr. 596/2014 wordt gespecificeerd:
- a) de in punt 1, onder a), van deze afdeling beschreven praktijk. Deze praktijk kan ook worden geïllustreerd door het invoeren van handelsorders of transacties voordat of vlak nadat de marktdeelnemer of de personen van wie algemeen bekend is dat zij banden hebben met die marktdeelnemer ongunstig onderzoek of beleggingsaanbevelingen voortbrengen of verspreiden die openbaar worden gemaakt;
  - b) de in punt 4, onder c), van afdeling 1 beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „pump and dump”. Deze praktijk kan eveneens worden geïllustreerd aan de hand van de in punt 2, onder a), i), van deze afdeling beschreven indicator;
  - c) De in punt 3, onder d), van afdeling 1 beschreven praktijk, gewoonlijk aangeduid als „trash and cash”. Deze praktijk kan eveneens worden geïllustreerd aan de hand van de in punt 2, onder a), i), van deze afdeling beschreven indicator.
-